

Л.О. Соколенко
Чернігівський національний педагогічний
університет імені Т.Г. Шевченка
Чернігів, Україна
E-mail liliy9@micro.net.ua

ПРОФЕСІЙНІ СЮЖЕТИ ЯК ЗАСІБ, ЩО СПРИЯЄ ПРОФЕСІЙНОМУ САМОВИЗНАЧЕННЮ СТАРШОКЛАСНИКІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ

Навчальна діяльність старшокласників визначається складним комплексом мотивів, серед яких мотиви широкого суспільного плану (завоювати собі місце в житті, одержати схвалення оточення, підготуватися до майбутньої професії) та мотивів, що йдуть від самої діяльності (інтерес до знань, задоволення від зробленої роботи, інтелектуальної праці).

Підлітково-юнацький вік характеризується інтенсивним розвитком інтелектуальних здібностей, формуванням професійних інтересів. Підлітки починають замислюватись над своєю майбутньою професією. У навчальній діяльності їх інтереси перебудовуються з урахуванням здібностей, практичних навичок професійної діяльності [1].

Доведено, що саме вік ранньої юності (15-17 років) є періодом життя, коли особистісно значимою діяльністю стає навчально-професійна, завдяки якій у старшокласників розвиваються професійні інтереси, формуються елементи дослідницьких умінь, здатність будувати життєві плани. Центральним компонентом соціальної ситуації розвитку на цьому етапі є *професійне самовизначення*.

Набір шкільних навчальних предметів не є, очевидним для дітей, відображенням світу професій. Хоча кожний навчальний предмет в школі фактично ніби то оточений деяким невидимим професійно-трудовим ореолом.

У вік науково-технічного прогресу математика проникла в усі сфери життя. Жодне технічне вдосконалення неможливе без розрахунків. Достатньо важко уявити розвиток будь якої науки, виключаючи суспільні, без використання математики.

Якщо випускник середньої школи не стане професійним математиком, все одно знання з цього предмета будуть потрібні йому у житті, у його майбутній професії. Тому використання професійних сюжетів під час вивчення математики у старшій профільній школі є корисним та необхідним для її випускників.

Під *професійним сюжетом* ми розуміємо проблемну ситуацію, що виникає у певній професійній діяльності людини та потребує залучення математичних методів та способів для її вирішення.

Аналізуючи вітчизняний та зарубіжний досвід приходимо до висновку, що існує певна практика використання таких сюжетів. Особливо вона розвинута у Франції, де сюжети використовуються для складання екзамену на ступінь бакалавра [7]. Значна увага приділяється використанню професійних сюжетів, представлених у вигляді задач практичного характеру під час навчання інтегрованого курсу математики старшої школи в Естонії. Професійні сюжети, представлені у формі прикладних задач, зустрічаються у вітчизняних навчально-методичних посібниках [2], [4], [5], [6]. Представимо приклад професійного сюжету.

Сюжет 1 [7, с.67]

Під час поставки кореспонденції поштова служба Франції керується наступними вимогами, згідно яких кожний лист, який надходить із Франції або з закордону, для

того щоб бути доставленим за адресою, повинен містити один з видів документів, а саме: або заказ, або вимогу або рекламу.

Статистичні дослідження дали можливість виконати оцінку сукупності листів, що приймаються: - 60% містять заказ і чверть заказів іноземного походження; - 25% містять вимогу і п'ята частина вимог іноземного походження. Решта містять рекламу і надходять лише з Франції.

1) Доповніть таблицю, яка містить дані про 100 одержаних листів.

	Французьке походження	Іноземне походження	Всього
Число заказів			60
Число вимог			25
Число реклам			
Всього	80		

2) Лист вибрано наугад з поштової сумки. Підрахуйте ймовірність наступних подій: А: "Лист французького походження"; В: "Мова йде про лист з вимогами"; С: "Лист з Франції, містить заказ"; D: "Лист містить вимогу або іноземного походження"

Література

1. Барабанова В.В., Зеленова М.Е. Представление старшеклассников о будущем как аспект их социализации // Психологическая наука и образование. 1998. №1.
2. Власенко К.В. Геометрія для майбутніх інженерів: навчально-методичний посібник для учнів старшої школи/ К.В. Власенко, І.М. Реутова; за ред. проф. О.І. Скафи. Донецьк: вид-во "Вебер", 2009.-191с.
3. Лепманн Л., Лепманн Т., Вельскер К. Математика. 12 класс. -Таллин: Коолибри, 2000.-304с.
4. Лях С. Економіка в задачах з математики.-К.: Шк. світ, 2007.-128с.
5. Соколенко Л.О., Філон Л.Г., Швець В.О. Прикладні задачі природничого характеру в курсі алгебри і початків аналізу: практикум. Навчальний посібник.-Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010.-128с.
6. Швець В.О., Прус А.В. Теорія і практика прикладної спрямованості шкільного курсу стереометрії. Навчальний посібник. -Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2007.-156с.
7. Les sujets natban. Maths 94. Terminals F-G-H. Selection de sujets proposée par: Michel Poncy. Édition Nathan, 1993.-243 p.

Анотація. Соколенко Л.О. Професійні сюжети як засіб, що сприяє професійному самовизначенню старшокласників у процесі навчання математики. Проведено аналіз використання професійних сюжетів під час навчання математики у вітчизняній та зарубіжній школі та розкрита їх роль у вирішенні проблеми професійного самовизначення старшокласників.

Ключові слова: професійне самовизначення старшокласників, професійні сюжети.

Annotation. Sokolenko L. Professional subjects as the means, which facilitate a professional identity of senior high school students in studying mathematics. The use of professional subjects in the teaching mathematics in a national and foreign school was analyzed and their role in the professional identity of senior high school students was developed.

Key words: professional identity of senior high school students, professional subjects.

Аннотация. Соколенко Л.А. Профессиональные сюжеты как средство, содействующее профессиональному самоопределению старшеклассников в процессе обучения математике. Проанализировано использование профессиональных сюжетов во время обучения математике в отечественной та зарубежной школе и раскрыта их роль в решении проблемы профессионального самоопределения старшеклассников.

Ключевые слова: профессиональное самоопределение старшеклассников, профессиональные сюжеты.